

Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi

Dergi Web sayfası: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/usakead/>

SINIF ÖĞRETMENLERİN SINIF YÖNETİMİ BECERİLERİNİN OKUL YÖNETİCİSİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

THE EVALUATION OF CLASSROOM MANAGEMENT SKILLS OF TEACHERS ACCORDING TO THE VIEWS OF SCHOOL PRINCIPALS

Durdağı Akan*, Nurcan Şener**, Murat Başar***, Buket Şen****

* Yrd. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, durdagiakan@atauni.edu.tr

** Dr., Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, nurcanustundag@mynet.com

*** Doç. Dr., Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, murat.basar@usak.edu.tr

**** Arş. Gör., Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, buket.sen@usak.edu.tr

Özet: Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerisinin okul yöneticisinin görüşlerine göre değerlendirilmesinin amaçlandığı bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 öğretim yılında Uşak merkezde görevli on ilkokul yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, okul müdürleri öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini yeterli görmemektedirler, öğretmenlerin sınıf yönetiminde en çok iletişim boyutunda sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin sınıfta iletişim kurarak çözebilecekleri istenmeyen öğrenci davranışlarını inceleme soruşturma geçirme kaygısı taşımaları nedeniyle karşılaştıkları sorunları okul yöneticisine götürdükleri tespit edilmiştir. Okul müdürlerine göre genç ve mesleki deneyimi az öğretmenler sınıf yönetiminde yetersizlik yaşamaktadır. Öğretmenlerin doğrudan öğretime odaklanmalarından dolayı sınıf içi istenmeyen davranışları doğru tespit edemediklerini ve öğrencilerin vermek istedikleri mesajları doğru okuyamadıklarına vurgu yapmışlardır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf yönetimi, rehberlik, iletişim, öğrenme öğretme.

Abstract: By using qualitative research methods in this study, classroom management skills of teachers were evaluated based on the views of schools principals. 10 primary school principals working in Uşak participated in the study. The study was conducted in 2013-2014 academic years. Based on the findings school principals do not see enough of classroom management skills of teachers. According to school principals, teachers have communication problems most in regard of class management. According to them young and inexperienced teachers have troubles in classroom management. School principals could. According to them young and inexperienced teachers have troubles in classroom management. School principals stressed that teachers could not determine the right behavior they would like to see since they are focused on teaching. School principals also added that teachers fail to understand the signs coming from the students.

Keywords: Classroom management, guidance, communication, learning and teaching.

Giriş

Sınıflar öğretme ve öğrenme etkinliklerinin gerçekleştirildiği ve öğretmen-öğrenci arasındaki etkileşimin en yoğun olarak yaşandığı yerlerdir. Öğretmenden sınıf içinde veya dışında öğrencilere liderlik yapmaları beklenir. Bu nedenle öğretim lideri olarak öğretmenin, güçlü bir uzmanlık bilgisine ve etkili öğretim yöntemlerini kullanabilme becerisine sahip olması gerekir (Çelik, 2011). Öğretmen öğrenmeyi sağlamaya yönelik uygun ortamlar oluşturabiliyor ve bunu sürdürabiliyorsa sınıfı yönetebiliyor demektir. Bu anlamda öğrenme sürecini gerçekleştirmeye yönelik etkinliklerin tümü sınıf yönetimi kapsamında yer alır.

Sınıftaki etkinliklere çocukların isteyerek katılmalarını sağlamak ve buna yönelik öğrenme ortamları oluşturmak sınıf yönetimi ile yakından ilgilidir (Rosmiller, 1983). Öğrenme-öğretme etkinliklerinin önceden belirlenen amaçlara ulaşabilmesi, her şeyden önce uygun bir sınıf ortamının hazırlanması, sürdürülmesi ve etkin bir biçimde yönetilmesi ile gerçekleşebilir (Demirtaş, 2006). Öğrenme öğretme ortamlarının organizasyonu başarılı olduğu süreçte sınıf yönetimi başarılı olacaktır.

Sınıf yönetimi eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesine yönelik plandan uygulamaya tüm boyutları ile ilgili ilke, kavram, kuram, model ve tekniklerin sistematik bir biçimde uygulanması ile ilgili tüm etkinlikleri içerir (Ağaoğlu, 2003). Geleneksel sınıf yönetimi çoğunlukla öğretmenin sınıf üzerinde kontrol ve disiplin sağlaması olarak algılanır. Oysaki sınıf yönetimi sadece disiplin ve öğretmen otoritesinden ibaret değildir. Sınıf yönetimine, sınıf içi etkinlikleri öğrenme odaklı etkili bir biçimde düzenleyip sürdürme ve öğrenci davranışlarına rehberlik etme süreci olarak bakmak gerekir (Turan, 2007). Öğretmenin sınıf içindeki rolü sadece öğretmek değildir. Öğretmen bilginin organize edilmesiyle birlikte eğitimsel liderliği de söz konusudur.

Öğrencilerin eğitsel yaşantıları kazanabilmeleri, sınıfın başarılı bir biçimde yönetilmesine bağlıdır (Başar, 2004). Sınıf yönetiminde başarısız olan öğretmenler, öğrencileri kontrol etmede ve onları öğrenmeye yöneltmede başarısız olurlar. Bu durum öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz yönde etkiler. Sınıf yönetiminin etkili olmadığı sınıflarda oluşan olumsuz hava hem öğretmeni hem de öğrencileri etkiler. Öğretmen ortaya çıkan sorunla başa çıkamadığı için ya sinirlenir ve öfkesini öğrencilerden çıkartır, ya da yapmış olmak için ders yapar. Her iki durumda da öğretmen yaptığı işten tatmin olamaz. Sınıf yönetimi ile olumlu sınıf ortamı yaratma öğretme-öğrenme sürecinin ilk ve en önemli basamağını oluşturur. Bu nedenle öğretmenlerin bu becerileri geliştirilmelerine önem verilmelidir (Erden, 2001). Bireyin değişen yaşam şartlarına uyum sağlaması beceriler yoluyla olmaktadır.

Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerisine yönelik yapılmış birçok araştırma bulunurken (Başar ve Akan 2013; Çandar ve Şahin 2013; Çetin, 2013; Kayıkçı,2009; Ravet,2007; Yüksel, 2005; Mustan, 2002; İşpir,2002;Terzi,2002; Türnüklü ve Galton, 2001) okul yöneticilerinin öğretmenlerin sınıf yönetim becerilerini değerlendirmelerine yönelik çalışmaya pek rastlanılmamıştır. Okul müdürleri okulların hem eğitsel hem de yönetsel lideridir. Bu anlamda okul yöneticilerinin görüşlerinin bilinmesi, gerek uygulayıcılara gerek araştırmacılara önemli oranda katkı sağlayacaktır.

Araştırmanın Amacı

İlkokullarda sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları sorunların ilkökul yöneticilerinin görüşlerine göre değerlendirilmesinin amaçlandığı bu çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- İlkokul yöneticilerinin görüşlerine göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterlikleri nasıldır?
- İlkokul yöneticilerinin görüşlerine göre sınıf öğretmenlerinin öğrenme öğretme sürecini yönetme yeterlikleri nasıldır?
- İlkokul yöneticilerinin sınıf yönetimine yönelik önerileri nelerdir?

Yöntem

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerisinin okul yöneticilerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi amacıyla yapılan bu çalışmada, nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir süreç izler (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Bu çalışmada, durum çalışması nitel araştırma yöntemi olarak benimsenmiştir. Üzerinde çalışılması hedeflenen sürecin doğası gereği kendiliğinden oluştuğunda ve araştırmacılar “neden?” ve “nasıl?” sorularına odaklanarak “hedeflenen durumu” derinlemesine ve ayrıntılı olarak irdelemek istediğinde, durum çalışmalarına yönelmektedir. Durum çalışmalarının güncel bir olgunun kendi yaşam çerçevesinde çalışılması ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılabilmesi (Miles ve Huberman, 1994), gibi özellikleri nedeniyle bu araştırmanın doğasına uygun düşmektedir. Araştırma desenleri incelendiğinde, bu çalışmanın amacını gerçekleştirebileceği düşünülen en uygun desenin “iç içe geçmiş tek durum” deseni olduğu görülmüştür. İç içe geçmiş tek durum deseninde, tek bir durum içinde çoğu kez birden fazla alt tabaka veya durum olabilmektedir (Miles ve Huberman, 1994). Yapılan bu çalışmada, öğrenme-öğretme süreci açısından ele alınan tek durum sınıf yönetimidir. Araştırmada bu durum içinde yer alan alt analiz birimlerini “Öğrenme-öğretme”, “İletişim”, “Mesleki Gelişim” faaliyetleri oluşturmaktadır. Belirlen alt analiz birimlerinin iç içe geçmiş yapısının, derinlemesine incelenmesinin araştırma durumunu ayrıntılı olarak açıklayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda alt analiz birimlerinden ayrı ayrı elde edilen verilerden yola çıkılarak, araştırma durumunun bütününe ilişkin sonuçlar üretilmeye çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 öğretim yılında Uşak il merkezinde görevli on (10) ilkokul müdürü oluşturmaktadır. Okul müdürlerinin çalışmaya gönüllü olmaları esas alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örneklem yönteminden “Benzeşik (homojen) örnekleme tekniğiyle oluşturulmuştur. Çalışma grubunun tamamı ilkokul müdürlerinden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile okul müdürleriyle yapılan görüşmelerden elde edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırma kapsamında öncelikle, 2013-2014 öğretim yılında Uşak merkezde görevli beş ilkokul müdürüne; “İlkokullarda öğrenme-öğretme sürecindeki sınıf yönetiminde sorunlar neler olabilir” sorusu üzerinden ön görüşme yapılmıştır. Beş okul müdürünün görüşleri doğrultusunda sınıf yönetimi alanında üç uzmanın da görüşleri alınarak bu çalışmanın veri toplama aracı geliştirilmiştir. İlkokullarda öğrenme-öğretme sürecindeki sınıf yönetimi sorunlarına yönelik ilkokul yöneticilerinin algılarının nasıl olduğu, sorunların etkilerini ortaya koyacak olan görüşme formunun birinci bölümünde öğretmenlerin kişisel bilgileri yer almıştır. İkinci bölümde; öğrenme-öğretme sürecinde karşılaşılan sorunlara yönelik okul yöneticisi görüşlerine yer verilmiştir. Okul müdürleriyle görüşmelerde ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Görüşmenin sonunda ses kayıt cihazı okul müdürlerine dinletilerek eklemek ya da çıkarmak istediği bir konunun olup olmadığı soruldu. Eklemek istediklerinde eklemek istedikleri nokta ses kayıt

cihazına yeniden eklendi. Kavram karmaşası yaşanan durumlar okul müdürlerine “ Bunu mu demek istediniz?” sorusuyla kavrama açıklık getirilerek araştırmanın geçerliliği sağlanmaya çalışılmıştır. Akademisyenlerin üzerinde uzlaştığı kavramlar araştırmanın bulgularını oluşturmuştur. Akademisyenlerin uzlaştığı kavramlar tema, kod, alt oluşturularak araştırmanın güvenilirliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Verilerin Çözülmesi

Araştırmada içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucuların anlayacağı bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Okul müdürlerinden elde edilen veriler araştırmacılar tarafından içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizinden elde edilen araştırma bulguları üzerinde her bir soru tema olarak değerlendirilmiştir. Alanında uzman üç akademisyenin de görüşleri alındı. Akademisyenlerin üzerinde uzlaştığı yöneticilerinin görüşleri kod, alt kod, örnekler başlığı altında yorumlanmıştır.

Bulgular

Tablo: 1. Okullarda Öğretmenlerin Sınıf Yönetiminde Yeterlilikleri ile İlgili Okul Yöneticisi Görüşleri

Tema	Kod	Alt Kodlar	Kodla ilgili Örnek Açıklama(lar)	f
Mesleki Yeterlilik	Mesleki Yetersizlik	<i>Hizmet Öncesi Eğitim</i>	Eğitim fakültesi mezunları diğer fakülte mezunlarından daha başarılı. Yeni atanan öğretmenler teorik bilgi olarak donanımlı ancak uygulamada yetersiz.	7
		<i>Mesleki Deneyim</i>	Öğretmenler mesleğin ilk yıllarında oldukça yetersiz kalmakta.	8
	Mesleği içselleştirme	<i>Tükenmişlik</i>	Öğretmenler çoğunlukla derslere geç girmekte. Öğretmenlerin birçoğu kendisini yenileyememiş. Öğretmenlerin birçoğu öğrenci gelişimiyle ilgili yeterli bilgiye sahip değil.	9
		<i>Derse Hazırlık</i>	Öğretmenlerin birçoğu derse hazırlıksız girdiği için sınıf yönetiminde sıkıntı yaşamakta. Öğretmenlerin birçoğu neyi nerede ne zaman yapacağını tam olarak bilmiyor. Akademik olarak öğrenci seviyeye	5

		inmede yetersiz kalıyorlar.	
		Öğretmenler yapmış oldukları mesleğin bilincinde değiller. Çoğu öğretmen zil çalmadan kendisini dışarı atıyor. Bu durum sınıflarda istenmeyen davranışlara yol açmakta. Öğretmen kendisini yaptığı işle bütünleştiremiyor. Kendisini kurumun bir parçası olarak göremiyor	6
	Aidiyet duygusu	Öğretmenler toplumsal değerleri yaşamada bizatihi kendisi sıkıntı yaşıyor. Değerler bilgi öğretilir gibi öğretilemez ancak yaşantılar yoluyla edinilir.	
		Öğretmen sınıf kurallarını öğrenci ve velilerle belirleyip takibini yapmıyor. Yani sınıfa ait bir kültür oluşturamıyor.	
	Sınıf Kültürü	Öğrenciye müdahale edersem soruşturma geçiririm korkusu ile öğretmenler sınıfta hiçbir şey yapmıyor.	10
		Sınıflar kalabalık olmasından kaynaklanan sorunlar var. Kalabalık sınıflarda sınıf hâkimiyeti kayboluyor.	
	Fiziki imkânsızlık	Öğretmen materyallere ulaşmada sıkıntı yaşıyor. Sınıflarda etkinlik gerçekleştirecek alan kalmıyor.	5
		Aile bölünmüşlüğü her yıl artmakta. Öğretmenlerin buna yönelik bir stratejileri yok.	
	Duygusal Sorunlar	Çocuk değişik nedenlerle duygusal sorun yaşıyor. Öğretmenler bu tür sorun çözmede zorlanıyorlar.	7

Tablo.1 incelendiğinde ilkökul yöneticilerinin sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterlikleriyle ilgili algılarına yer verilmiştir. Sınıf yönetimi yeterliğine bağlı olarak *Mesleki yetersizlik, mesleği içselleştirme ve dışsal nedenler kodları oluşmuştur.*

Mesleki yetersizlik koduna bağlı olarak, *hizmet öncesi eğitim ve mesleki deneyim* alt kodları oluşmuştur. Hizmet öncesi eğitim alt koduna bağlı olarak ilkökul yöneticileri eğitim fakültelerinde derslerin teorik ağırlıklı verildiği, öğretmen adaylarının da öğretmenlik uygulaması derslerine KPSS nedeniyle yeterince önem vermediklerini belirtmişlerdir. Hizmet öncesi dönemde öğrenciler sadece KPSS öncelikli odaklandıkları için derslerde verilen örnekleri önemsememekte, öğretmenlik uygulaması derslerinde gözlem yapamamakta, aday öğretmen olarak mesleğe başladığında karşılaştığı sorunlar karşısında bocalamaktadır. Okul yöneticisi 1 *“Aday öğretmenlik döneminde ağlayarak sınıftan çıkan, kapı önünde ağladıktan sonra içeri giren öğretmenleri gördüm”* diyerek meslek öncesi yetersizliğe dikkat çekmiştir.

Mesleki deneyim alt koduna bağlı olarak ilkokul yöneticileri öğretmenlerin deneyim kazandıkça sınıf yönetim becerisinin arttığını belirtmişlerdir. Mesleki deneyimin sınıf yönetiminde etkili olduğunu vurgulamışlardır.

Mesleği içselleştirme koduna bağlı olarak *mesleki gelişim, derse hazırlık, aidiyet duygusu, fiziki imkânsızlık ve otorite eksikliği* alt kodları oluşmuştur.

Mesleki gelişim alt koduna bağlı olarak ilkokul yöneticileri öğretmenlerin derse geç girme, yaptığı işin farkında olmama, yenileşme ve kendini geliştirme adına herhangi bir faaliyette bulunmama, öğrenci gelişimiyle ilgili yeterli donanıma sahip olamama durumlarına vurgu yapmışlardır. Bu konuda ilkokul yöneticisi 9 *“Otuz yıl önce öğretmenliğe başlamış, ama o günden bu güne bir kitap okumamış öğretmenleri görüyorum. Her şeyi çok iyi bildiklerini zannediyorlar ama hiçbir şey bilmiyorlar. Öğretmenliği problem çözdürmek, kitap okutmaktan ibaret sayıyorlar. Öğretmenlik asıl işleri olmaktan çıkıyor. Öğretmen okul dışı işlerle uğraşmaya başlıyor. Özellikle kendisi de bu yörelili olan öğretmenlerde daha çok görülmektedir.”* tükenmişliğe vurgu yapmaktadır.

Derse hazırlık alt koduna bağlı olarak ilkokul yöneticilerine göre sınıf öğretmenleri derse hazırlıksız girmekte, neyi ne zaman yapacağını bilmemektedir. Okul yöneticisi7 *“Yeni programla birlikte yapılandırmacı öğrenme modeline geçilmiştir. Öğretmenlerin etkinlik planlarının olması gerekir. Ama öğretmenler sadece öğrenci çalışma kitabındaki etkinlikleri yapıyorlar.”* Okul yöneticisi sınıf yönetiminde plan ve programın önemine vurgu yapmıştır.

Mesleği içselleştirme koduna bağlı olarak oluşan alt kodlardan birisi de *aidiyet duygusudur*. Okul müdürleri öğretmenlerin henüz yaptıkları mesleğin farkında olmadıklarını belirtmiştir. Öğretmenlerin kendilerini yaptıkları işle bütünleştiremediklerine ve kendilerini okulun bir parçası görmediklerine vurgu yapmışlardır. Okul müdürlerinin dikkat çektiği bir başka konu da değerleri yaşamadaki sıkıntılardır. Okul yöneticisi1 *“Değerleri bilgi öğretir gibi öğretmezsin. Öğretmen yaşantısıyla örnek olacak. Öğretmen bahçe kapısının önünde sigara içiyor, ondan sonra da öğrenciye sigaranın zararından bahsediyor. Ne kadar geçerli olduğu tartışılır”*. Okul yöneticisi 6 *“Biz köyde bir okuluz. Ders saat 14.35’te sona eriyor. Öğretmen arkadaşlar 14.30’da servise biniyor. Kendisini kuruma ait hissetmiyor”*. Okul müdürleri aidiyet duygusunun önemine vurgu yapmışlardır.

Mesleği içselleştirme koduna bağlı olarak oluşan bir başka alt kod da sınıf kültürü alt kodudur. Alt koda bağlı olarak okul müdürleri öğretmenlerin sınıflarına özgü sınıf kültürü oluşturmada yetersiz kalmaktadır. Okul müdürlerine göre öğretmenlerin sınıf kurallarını velilerle ve öğrencilerle birlikte belirlenmemesi ve öğretmenlerin soruşturma korkusuyla hiçbir şey yapmamasıdır. Okul yöneticisi 4 *“Öğretmenleri sınıf kurallarını öğrenci ve velilerle birlikte belirlemeleri konusunda teşvik ediyorum. Ancak öğretmenlerde aynı çabayı göremiyorum. Öğretmenler kurulunda sürekli dile getirmeme rağmen nadir birkaç arkadaş bunu yapıyor. Oysaki her sınıfın kendine özgü şartları var. Bu nedenle her sınıfın kendine özgü kültürü olmalıdır.”* şeklindeki ifadelerle sınıf içi örtük programa vurgu yapmıştır.

Mesleki yeterlik temasına bağlı olarak oluşan bir başka kod *dışsal nedenler* kodudur. Dışsal nedenler koduna bağlı olarak fiziki imkânsızlıklar ve duygusal sorunlar alt kodu oluşmuştur. Fiziki imkânsızlıklar alt koduna bağlı olarak sınıf kalabalığı, materyal eksikliğinden bahsedilmiştir. Kalabalık sınıflarda öğrenme öğretme sürecini yönetme, etkinlikleri gerçekleştirmenin zorlukları belirtilmiştir. Bu anlamda Milli Eğitim Bakanlığının ilkokullarda sınıf normlarını 24’e düşürmesinin olumlu bir gelişme olduğu söylenebilir. Yapılandırmacı öğrenme modelinde etkinlik temelli öğrenme esastır. Sınıfların kalabalık olması öğrencilerin bireysel olarak etkinlikte yer alma oranını azaltırken, yer darlığından gerçekleştirmek de zorlaşmaktadır.

Dışsal nedenler koduna bağlı olarak oluşan bir başka alt kod da duygusal sorunlar alt kodudur. Okul müdürleri alt koda bağlı olarak Türkiye’de oranı hızla artan aile bölünmüşlüğüne belirtmiştir. Öğretmenlerin yaşadıkları duygusal sorunlarda kontrollerini kaybetmeleri, duygusal sorunlar karşısında nasıl davranacağını bilememesi sorunun bir başka boyutlarıdır. Okul yöneticisi 10 *“Benim okulumda geçen yıl aile bölünmüşlüğü %12 oranındaydı. Bu sene %17’ye ulaştı. Bu çok ciddi bir sorun, bundan*

sonra her sınıfta birkaç öğrenci olacak demektir. Ancak öğretmen arkadaşların böyle durumlarda ne yapacakları konusunda bir planı bulunmuyor. Böyle öğrencilerle de karşılaşınca ne yapacağını şaşırıyor. Duygusal kontrolünü kaybediyor. Ya çocuğa çok şefkatle yaklaşıyor ya da akademik başarısızlığı mazeret göstererek çocuğu dışlıyor.” Okul yöneticisi duygusal kontrolün önemine vurgu yapmış olup sınıf yönetiminde duygusal sorunların önemini belirtmiştir.

Tablo: 2. İlkokullarda Öğretmenlerin Öğrenme Öğretme Sürecini Yönetmede Yeterlilikleri ile İlgili Okul Yöneticisi Görüşleri

Tema	Kod	Alt Kodlar	Kodla ilgili Örnek Açıklama(lar)	f
Öğrenme Öğretme Sürecini Yönetme	Mevzuat	Mevzuatla İlgili Sorunlar	Mevzuat öğretmenleri koruyamamaktadır. Bir öğrenci velisi öğretmene saldırı düzenleyebilmekte ve veli okulda öğretmenin üzerinde kendini bir denetmen olarak görebilmektedir.	5
		Mevzuatı mazeret gösterme	Öğretmenler soruşturma geçirme korkusuyla sorunu sınıfta çözmek yerine doğruca öğrenciyi Okul yöneticisine getirebilmektedir. Öğretmen sorunları girişim sergileyerek çözmek yerine mevzuatın boşluklarına sığınarak çözümlü başkalarından bekliyor.	8
	Öğretme Odaklına	İletişim	Öğrenciler sınıfta öğretmene sözsüz mesajlar vermelerine rağmen öğretmenler kendilerini öğretmeye odakladıkları ve alanlarını yazı tahtasının önüyle sınırladıkları için öğrencilerin verdikleri sözsüz mesajları algılamakta zorlanıyorlar. Öğrencilerin doğru yerde doğru zamanda iletişime ihtiyacı oluyor. Ancak öğretmen bazen bunun tersini yapabiliyor.	10
		Hazırlıksız olma	Öğrenciler sınıfta istenmeyen davranış sergilediklerinde öğretmen çocuğu ya rehber öğretmene ya da okul yöneticisine getiriyor. Oysaki onunla iletişim kurmayı denese sorun belki de çözülecek.	
			Öğretmen hazırlıklı olmadığı, planlama yapmadığı için öğrenme öğretme sürecine odaklanamamaktadır. Bu durumda ders içinde ölü zamanı artırmaktadır. Ders içindeki ölü zamanlar da disiplin sorununu ortaya çıkarmaktadır.	5

Kişisel Tutumlar	Duygusal Kontrolü Kaybetme	Öğretmenler ortaya çıkan yeni bir durumda panikleyerek duygusal kontrollerini kaybediyorlar. Bu nedenle bazen fiziksel şiddet gibi istenmeyen durumla karşılaşabiliyor.	5
	Ön yargı	Öğretmenler sınıflarda ön yargılı davrandıkları için bu sınıftan bu kadar olur yanlışına düşebilmektedirler. Öğretmen okulun bulunduğu çevreye göre ön yargılı olabilmektedir. Okulun çevresinin yaşam şartlarına göre öğrencileri ve sınıfı değerlendirebilmekte, öğrencilere ve velilere yaklaşımı çevre şartlarına göre değişebilmektedir.	5
	Öğrenilmiş Çaresizlik	Birçok öğretmen sınıfa girerken sınıfı yönetememekten korktuğu ve kendini yetersiz gördüğü için panikleyerek zaman zaman hata yapabilmektedir.	5

Tablo2 incelendiğinde ilkökul yöneticilerinin, öğretmenlerin öğrenme öğretme sürecini yönetmeyle ilgili algıları yer almaktadır. Öğrenme öğretme temasına bağlı olarak *mevzuat, öğretime odaklanma, kişisel tutumlar* kodu oluşmuştur.

Mevzuat koduna bağlı olarak mevzuatla ilgili sorunlar ve mevzuatı mazeret gösterme alt kodları oluşmuştur. Mevzuatla ilgili sorunlar alt kodunda, okul müdürleri mevcut mevzuatın öğretmeni fiziki ve psikolojik saldırılara karşı korumada yetersiz kaldığını dile getirmişlerdir. Okul yöneticisi-2 *veli okula gelip öğretmene saldırabiliyor, öğretmene iftira atabiliyor. "Maalesef toplum olarak manipülatif davranışlara inanma oranımız yüksek olduğu için öğretmen haklı olsa bile öğretmeni oldukça yıpratmakta, öğretmenlerin adanmışlık düzeylerini azaltmaktadır"* diyerek mevzuat yetersizliğine dikkat çekmiştir.

Mevzuatı mazeret gösterme alt kodunda okul müdürleri, son zamanlarda okullarda görülen önemli bir soruna vurgu yapmıştır. Okul müdürleri mevzuatı mazeret gösteren öğretmenlerin sınıf içinde karşılaştıkları sorunlarda çözüme yönelmek yerine çözümü başkalarından beklemeye yöneldiklerini belirtmiştir.

Öğrenme öğretme sürecini yönetme temasına bağlı olarak oluşan kodlardan birisi de odaklanma kodudur. Odaklanma koduna bağlı olarak da iletişim, hazırlıksız olma, alt kodları oluşmuştur. İletişim alt koduna bağlı olarak okul müdürleri, öğretmenlerin öğrenme öğretmeye odaklanmalarından dolayı öğrencilerin verdikleri sözsüz mesajları almada yetersiz kaldıkları belirtmişlerdir. Okul yöneticisi-2 *"Zaman zaman yönetmelik gereği sınıfları ziyaret ediyorum. Sınıf ziyaretlerimde öğretmenlerin öğretme kaygısıyla kendilerini tahtanın önüne hapsettiklerini gördüm. Öğretmenler kendilerini öğretmeye odakladıkları için öğrencilerin sınıf içinde vermiş oldukları mesajı algılamıyorlar. Öğrenci sıranın üzerine yatar, ders dışı nesnelere uğraşır, yanındaki arkadaşıyla konuşuyor, kalem, parmak, tırnak yiyor. Bunlar öğretmene hep bir mesaj ama öğretmen hala bir şeyler öğreteceğim diye uğraşır. Bu nedenle öğretmenlere sözsüz iletişimle ilgili eğitim verilmesi gerektiğini düşünüyorum"* Okul yöneticisi sınıf yönetiminde iletişimin önemine vurgu yapmıştır. Yine okul müdürleri günümüzde sık karşılaşılan bir soruna dikkat çekmişlerdir. Öğretmenler sınıfta karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarında öğrencilerle iletişim kurarak sorunu anlama ve çözme yerine öğrenciyi okul yöneticisinin yanına

getirmektedir. Güvengen disiplin modelinde okul yöneticilerinden yardım alma söz konusudur. Öğretmen kendisini aşan durumlarda okul yöneticisine başvurur. Ancak buradaki sorun en küçük problemde bile okul yöneticisine gidilmesidir. Doğru yerde doğru zamanda doğru iletişimin sınıf içinde birçok sorunu çözeceği söylenebilir.

Odaklanma koduna bağlı olarak oluşan alt kodlardan birisi de hazırlıksız olma alt kodudur. Öğretmen hazırlıksız olunca ne yapacağını bilemediğinden ders saati içindeki ölü zamanların süresi artmaktadır. Ölü zamanların süresinin artması da istenmeyen öğrenci davranışlarını da beraberinde getirecektir. Sınıf yönetimi sorunun ortaya çıkacağı belirtilebilir. Başar'ın (2011) ve Akan ve Başar'ın (2013) çalışmalarında öğrencilerin istenmeyen davranışlara en çok ölü zamanlarda yöneldikleri tespit edilmiştir.

Kişisel tutumlar koduna bağlı olarak *duygusal kontrolü kaybetme, ön yargı, öğrenilmiş çaresizlik alt kodları oluşmuştur*. Okul müdürleri öğretmenlerin ortaya çıkan bir durumda panikleyerek duygusal kontrollerini kaybettiklerini bu nedenle öğretmenlerin istenmeyen davranışlara yöneldikleri belirlenmiştir. Okul yöneticisi-7 *“Öğrenci öğretmeni tahrik ediyor veya öğrenci arkadaşına şiddet uyguluyor. Öğretmen böyle durumda duygusal kontrolünü kaybederek öğrenciye fiziksel ceza uyguluyor. Öğrencinin istediği olmuş olduğu için şikayetler, soruşturmalar derken birincisinde ortalığı yatıştırabiliyoruz ama devamında benim de yapabileceğim bir şey kalmıyor. Böyle durumlar öğretmenin adanmışlığını da azaltıyor. Bu nedenle öğretmenlerin duygusal kontrollerini iyi yapması gerektiğini düşünüyorum”* diyerek sorunun disiplin boyutuna vurgu yapmışlardır. Okul yöneticisi5 *“Benim bir öğretmenim vardı. Zamanında Yalova’da deprem yaşamış. Doğal olarak bir etkisi kalmış. Öğretmen sınıfta en ufak bir sıra sallanmasında kendini dışarı atıyor. Öğrencilerden bazıları bu durumu tespit etmiş. Öğretmenlerine kızdıkları veya canları sıkıldığı zaman sırayı sallayarak öğretmenlerine deprem oluyormuş hissi oluşturuyorlar. Öğretmen koşarak veya camdan atlayarak dışarı çıktığında gülüyorlar. Bu nedenle arkadaşın sınıfını zemin kata verdim. Camdan atlayınca bir zarar oluşmasın diye. Öğretmen arkadaşına profesyonel yardım alması için tavsiyede bulundum. Daha sonra buradan ayrıldı.”* Okul yöneticisi duygusal kontrolünü kaybeden bir öğretmenin düşebileceği durumları örneklemeye çalışmıştır. Duygusal kontrolün sınıf yönetimindeki önemine vurgu yapmıştır.

Önyargı alt koduna bağlı olarak okul müdürleri öğretmenlerin en çok *“bu sınıftan bu kadar olur”* düşüncesine dikkat çekmişlerdir. Bu ön yargının bazen sınıf bazen okul çevresi bazında olduğu belirlenmiştir. Öğretmenin öğrenci ve veliye çevre şartlarına göre yaklaştıkları belirtilmiştir. Öğrencinin içinde bulunduğu şartlara göre davranılması öğrenciler arasında ayrımcılık yapılmasına neden olmaktadır. Kenara itilen öğrenci de öne çıkarılan öğrenciden bir şekilde intikamını almaktadır. Öğretmen bu çocuğu kolundan tutarak bana getiriyor. Öğrenciyle konuştuğumda sorunun öğrenciye karşı ön yargı olduğunu görüyorum. Öğretmenlere bunu söylüyorum ama her defasında başka bir mazeretle karşıma geliyorlar. Bu süreç sınıf kültürünü oluşturmada olumsuz katkı yapmaktadır. Bu tutumların öğretmenlerde tükenmişliğe neden olduğu vurgulanmaktadır. Okul yöneticisi-3 *“Öğretmenlerin sınıf yönetiminde disiplin yaklaşımları ve disiplin modelleri konusunda bilgilerinin yetersiz olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle öğretmenlere hizmet içi eğitim verilmeli. Her okulun şartları farklı ama bunları referans alabilirler.”* Okul yöneticisi sorunun öğretmen yetiştirme boyutuna vurgu yapmıştır.

Öğrenilmiş çaresizlik alt koduna bağlı olarak okul müdürleri öğretmenlerin kendi gücünün farkında olmadığı için korkuyla öğrenilmiş çaresizlik tutumu gösteriyorlar. Ya sınıfı yönetemezsem, veliler şikâyet ederse gibi korkularla sınıfta bir panik havası ile öğretmen sınıfta sürekli tedirginlik gösteriyor. Okul yöneticisi-6 *“Daha önce çalıştığım okullardan birisine bir öğretmen atanmıştı. Deneyim kazansın diye 4. sınıflarda görevlendirmiştim. Birkaç defa öğretmeni sınıf kapısının önünde ağlarken buldum. Önce memleketinden yeni geldi on içindir diye yordum. Ancak daha sonra öğretmenin sınıf yönetiminde sorun yaşadığını tespit ettim. Öğretmen kapının önünde ağlıyor, daha sonra içeri giriyordu. Öğrenciler de bunu tespit etmişler, öğretmenlerinin sürekli üzerlerine geliyordu. Alt sınıflarda görevli bir arkadaşına rica ettim sınıflarını değiştirdim.”* Okul yöneticisi öğretmenlerin öğrenilmiş çaresizlik tutumu sergilediklerinde yaşayabilecekleri soruna dikkat çekmiştir.

Tablo: 3.Okullarda Öğretmenlerin Sınıf Yönetiminde Yeterlilikleri ile İlgili Okul yöneticisi Önerileri

Tema	Kod	Alt Kodlar	Kodla ilgili Örnek Açıklama(lar)	f
Öneriler	İletişime yönelik	Meslek öncesi dönem	Eğitim fakültelerinde iletişime yönelik dersler olmalı, dersler sınıf yönetimi ile ilişkilendirilmeli. Öğretmen adaylarına uygulamalı eğitim yaptırılmalıdır.	3
		Meslek içinde	Öğretmenlere mesleki gelişimlerine katkı sağlayacak biçimde sınıf içi iletişimle ilgili seminerler verilmelidir. Öğretmenler kendilerini tahtanın önüne hapsedmekten kurtarmalıdır. (Öğretmenler öğretmeye odaklandıkları için dersin büyük kısmını tahta ve öğretmen masası etrafında geçirmektedirler. Doğal olarak da sınıf hâkimiyeti sorunu yaşanmaktadır.)	10
		Mevzuatı geliştirme	Mevcut mevzuat öğretmeni korumakta yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle mevzuat yeniden gözden geçirilmelidir.	3
	Mesleki Gelişime Yönelik	Gelişim dönemlerini n özelliklerini tanıma	Öğretmenler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun davranmalıdır. Derslerini buna göre işlemelidir. İstenmeyen davranış gösteren öğrencilere öncelikle sevgiyle yaklaşmalı, sevimliyi öğretmelidir. Öğrencilere sınıf içinde kendini gösterme fırsatı tanınmalı, öğretmenler disiplin yaklaşımlarını gözden geçirerek her öğrenciye ulaşmaya çalışmalıdır.	10
		Öğrenme öğretme	İlkokul çocukları oyun döneminde oldukları için öğrenme öğretme sürecinde etkinliklere ve oyunlaştırmaya yeterince önem verilmelidir.	10
		Akademik Destek	Okullar bir plan dâhilinde üniversitelerden akademik destek almalıdır. Zümre öğretmenler toplantısında veya il zümre toplantılarında akademisyenlerden destek alınmalıdır.	5
		Sınıf Kültürü	Öğretmen sınıf kurallarını öğrenci ve velilerle birlikte belirleyip takibini yapmalıdır.	5

Tablo 3. incelendiğinde ilkokul yöneticilerinin sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin önerileri iletişime ve mesleki gelişime yönelik olmuştur.

İletişime yönelik öneriler koduna bağlı olarak *meslek öncesi ve meslek içinde* olmak üzere alt kodlar oluşmuştur. Meslek öncesinde iletişim derslerinin olması gerektiği vurgulanmıştır. Halen eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği programında haftada üç saat olmak üzere bir yarıyıl boyunca etkili iletişim dersi mevcuttur. Sorunun ders almadan kaynaklanmadığı söylenebilir. Öğretmen adaylarının uygulama sürecine yeterince önem vermemesinin etkili olduğu söylenebilir. Okul müdürleri öğrenme öğretme ortamında sorumluluk almadan bulunan öğretmen adayların atandıklarında sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Meslek içinde iletişim alt koduna bağlı olarak okul müdürlerine göre öğretmenler sınıf içinde özellikle sözsüz mesajları almada yetersiz kalmaktadırlar. Öğretmenlerin kendilerini öğretmeye odaklamalarına bağlı olarak etkinlik alanlarını öğretmen masası ve tahtanın önüyle sınırlandırmaları etkili olmaktadır. Okul müdürleri öğretmenlere iletişimle ilgili seminer verilmesini önermişlerdir.

Mesleki gelişim koduna bağlı olarak *mevzuatı geliştirme, Gelişim dönemlerinin özelliklerini tanıma, öğrenme öğretme, akademik destek ve işbirliği kodu* oluşmuştur.

Mevzuatı geliştirme alt koduna bağlı olarak okul müdürleri mevzuatın öğretmenleri korumakta yetersiz kaldığını belirtmişlerdir. Okul yöneticisi-3 “ Bazı zamanlarda veli sınıfa girerek öğretmene şiddet uyguluyor. Anı gelişen bir olay olduğu için engellemekte yetersiz kalıyoruz” diyerek mevzuattaki eksikliği dile getirmiştir.

Gelişim dönemlerinin özelliklerini tanıma alt koduna bağlı olarak okul müdürleri öğretmenlerin öğrencilerin gelişim özelliklerini tanımada yetersiz kaldığını belirtmişlerdir. Eğitim alfabesinin öğrenciyi tanımakla başladığı düşünüldüğünde önemli bir eksik olduğu söylenebilir. Okul yöneticisi-5 kendisini etkileyen bir anısını sınıf yönetimiyle ilişkilendirerek şöyle anlattı: “ Kurbanlık almak için bir koyun sürüne gittik. Çobanla birlikte ağıla girdik. Çoban ağıla girince ağılı şöyle bir taradı. Beş saniye gibi bir sürede çapar (yüzü çilli) koyunun olmadığını, çocuklarına hemen bulmalarını söyledi. İçeride 320'nin üzerinde koyun varmış. Bir çoban beş saniyede olmayan koyunu tespit edebiliyorsa öğretmenlerin otuz öğrenciyi çok iyi tanması şart diye düşündüm. Ama bazen öğretmen arkadaşlar sınıfta olmayan öğrenciyi fark edemiyorlar. Öğrenci sınıftan çıkmış bahçede dolaşiyor, öğretmenin haberi yok.” Okul yöneticisi 5 öğrenciyi tanımının önemine vurgu yapmıştır. Okul müdürleri öğretmenlerin öğrencilerin gelişim özelliklerini tanımadıkları için öğrenme öğretmede seviyeye inmede, yöntem ve teknikleri etkili kullanmadıklarını dile getirmişlerdir.

Öğrenme öğretme alt koduna bağlı olarak okul müdürleri ilkokul çocuklarını oyun döneminde olduklarını öğrenme öğretme sürecinde oyunlaştırmaya önem verilmesi gerektiğini önermişlerdir.

Akademik destek alt koduna bağlı olarak okul müdürleri okulların bir plan çerçevesinde üniversiteden destek alması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin akademik bakış açısı kazanmaları gerektiğini önermişlerdir.

Sınıf kültürü alt koduna bağlı olarak okul müdürleri sınıf kurallarının öğrenci ve velilerle birlikte yapılmasını ve takibinin birlikte yürütülmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Sonuç

Araştırmada elde edilen verilere göre; ilkokul müdürleri, eğitim fakültelerinde derslerin teorik ağırlıklı işlendiğini ve öğretmen adaylarının hizmet öncesinde öğretmenlik uygulaması derslerine KPSS nedeniyle yeterince önem vermediklerini belirtmişlerdir. Hizmet öncesi dönemde öğrenciler sadece KPSS'ye odaklandıkları için derslerde verilen örnekleri önemsemediklerini, öğretmenlik uygulaması derslerinde

yeterince gözlem yapmadıklarını ve bu nedenle aday öğretmen olarak mesleğe başladıklarında sorunlar karşısında bocalamakta olduklarını ileri sürmüşlerdir. Çankaya, Başar ve Erkol (2012) çalışmalarında öğretmen adaylarının kısmen düzeyinde tükenmişlik yaşadıklarını tespit etmişlerdir. KPSS odaklı çalışmanın öğrencilerin dersleri önemsemesini olumsuz etkilediği söylenebilir.

İlkokul müdürleri öğretmenlerin deneyim kazandıkça sınıf yönetim becerisinin arttığını belirtmişlerdir. Mesleki deneyimin sınıf yönetiminde etkili olduğu görülmüştür.

İlkokul müdürleri öğretmenlerin sınıfa geç gitme, yaptığı işin farkında olmama, yenileşme ve kendini geliştirme adına herhangi bir faaliyette bulunmama, öğrenci gelişimiyle ilgili yeterli donanıma sahip olamama durumlarına vurgu yaparak öğretmenlerdeki tükenmişliğe dikkat çekmişlerdir. Campel ve Liyod (1983) çalışmalarında öğretmenleri tükenmişliğe iten sebeplerinden bazılarını ücret yetersizliği, arkadaşlarıyla iletişim ve ilişki, ailevi problemler, yöneticiyle yaşanan sorunlar, sağlık problemleri, veli ile yaşanan sorunlar ve aşağılık duygusu olarak belirtmişlerdir. Tükenmişlikle ilgili birçok araştırma yapılmıştır (Başol ve Altay, 2009; Kayabaşı, 2008; Akın ve Koçak, 2007). Kayabaşı (2008) çalışmasında dıştan denetim odaklı kişilerde, çalıştıkları kurum, meslek ve kişisel yeterlikleriyle karşılaşılması zor beklentilerin daha fazla tükenmişliğe yol açtığını belirtmiştir.

Okul müdürleri öğretmenlerin yaptıkları mesleğin henüz farkında olmadıklarını belirterek öğretmenlerin kendilerini yaptıkları işle bütünleştiremediklerine ve kendilerini okulun bir parçası görmediklerine vurgu yapmışlardır. İlkokul müdürlerine göre sınıf öğretmenleri derse hazırlıksız girmekte, neyi ne zaman yapacağını bilmemektedirler.

İlkokul müdürleri öğretmenlerin sınıflarına özgü sınıf kültürü oluşturmada yetersiz kaldıklarını belirtmişlerdir. Okul müdürlerine göre öğretmenlerin sınıf kurallarını velilerle ve öğrencilerle birlikte belirlenmemesi ve öğretmenlerin soruşturma korkusuyla hiçbir şey yapmamasının sınıf kültürünü oluşturmaya engel olmaktadır. Başar ve arkadaşları (2014) yapmış oldukları çalışmada okul müdürlerinin yönetsel uygulamalarında okul yöneticilerinin okul kültürü oluşturmaları gerektiği sonucuna ulaşmışlardır. Okul ve sınıf kültürünün öğrencilerle birlikte oluşturulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

İlkokul müdürleri Türkiye’de oranı hızla artan aile bölünmüşlüğüne dikkat çekmişlerdir. Aile bölünmüşlüğünün sınıf yönetimine etki eden bir faktör olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin parçalanmış aile sorununa yönelik planlarının olmadığı belirlenmiştir. Razon’a göre (2007) duygusal sorunlar çocuğun hem öğrenme sürecine hem de davranışlarına etki etmektedir.

Öğretmenlerin yaşadıkları duygusal sorunlarda kontrollerini kaybetmeleri, duygusal sorunlar karşısında nasıl davranacağını bilememesi sınıf yönetiminde önemli bir sorundur. Duygusal kontrolünü kaybeden öğretmen istenmeyen davranışlara yönelebilir. Duygusal kontrolünü kaybetmiş bir öğretmenin öğrencilerinin güven duygusunu kaybedecekleri söylenebilir.

İlkokul müdürleri, mevcut mevzuatın öğretmeni fiziki ve psikolojik saldırılara karşı korumada yetersiz kaldığını dile getirmişlerdir. Mevzuatın veli veya dışarıdan gelecek saldırılara karşı öğretmeni koruyacak hale getirilmesi gerekmektedir.

İlkokul müdürleri, öğretmenlerin öğrenme öğretmeye odaklanmalarından dolayı öğrencilerin verdikleri sözsüz mesajları almada yetersiz kaldıklarını belirtmişlerdir. Yine okul müdürleri günümüzde sık karşılaşılan bir soruna dikkat çekmişlerdir. Öğretmenler sınıfta karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarında öğrencilerle iletişim kurarak sorunu anlama ve çözme yerine öğrenciyi okul yöneticisinin yanına götürmektedirler. Güvengen disiplin modelinde okul yöneticilerinden yardım alma söz konusudur. Öğretmen kendisini aşan durumlarda okul yöneticisine başvurur. Ancak buradaki sorun en küçük problemde bile okul yöneticisine gidilmesidir. Doğru yerde doğru zamanda doğru iletişimin sınıf içinde birçok sorunu çözeceği söylenebilir.

İlkokul müdürlerine göre sınıf yönetimine etki eden etkenlerden birisi de öğretmenin hazırlıksız derse girmesidir. Öğretmenlerin hazırlıksız derse girmesi ders saati içindeki ölü zamanların süresini artırmaktadır. Ölü zamanların süresinin artması da istenmeyen öğrenci davranışlarını da beraberinde getirebilmektedir. Başar (2011), Akan ve Başar'ın (2013) çalışmalarında öğrencilerin istenmeyen davranışlara en çok ölü zamanlarda yöneldikleri tespit edilmiştir.

İlkokul müdürleri öğretmenlerin en çok "bu sınıftan bu kadar olur" önyargılarına dikkat çekmişlerdir. Öğretmenlerdeki önyargının bazen sınıf bazen okul çevresi bazında olduğu belirlenmiştir. Öğretmenin öğrenci ve veliye çevre şartlarına göre yaklaştıkları belirtilmiştir. Öğrencinin içinde bulunduğu şartlara göre davranılması öğrenciler arasında ayrımcılık yapılmasına neden olabilmektedir. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine göre insanların sosyal kabul ihtiyacı bulunmaktadır. Gordon (1995) öğretmen etkililiği disiplin modelini bu hiyerarşi üzerine geliştirmiştir. Birey sınıf içinde sosyal kabul görmediği zaman başka şekillerde kendini göstermeye çalışmaktadır. Bu süreç sınıf kültürünü oluşturmada olumsuz katkı yapmaktadır. Elitok, Kesici ve Türkoğlu (2012) çalışmasında öğretmenlerin yaşam kalitesi yüksekokullarda sınıf içi iletişimde daha dikkatli davrandıkları sonucuna ulaşmışlardır.

İlkokul müdürlerine göre öğretmenler kendi gücünün farkında olmadığı için korkuyla öğrenilmiş çaresizlik tutumu göstermektedirler. Öğretmen sınıfta bir panik havası içinde Ya sınıfı yönetemezsem, ya veliler şikâyet ederse gibi korkularla sürekli tedirginlik yaşamaktadır. Öğrenilmiş çaresizlik bir anlamda bireyin kendini sınırlaması ve gücünü yok saymasıdır (Senemoğlu, 2005).

İlkokul müdürlerine göre öğretmenler sınıf içinde özellikle sözsüz mesajları almada yetersiz kalmaktadırlar. Öğretmenlerin kendilerini öğretmeye odaklamalarına bağlı olarak etkinlik alanlarını öğretmen masası ve tahtanın önüyle sınırlandırmaları etkili olmaktadır. Okul müdürleri öğretmenlere iletişimle ilgili seminer verilmesini önermişlerdir. Yüksel (2004) çalışmasında sınıf içi iletişimin sınıf içi örtük programın bir parçası olduğunu belirtmiştir. Sınıf içi iletişim güçlü olduğu oranda örtük program ve sınıf yönetimi etkili olabilmektedir.

İlkokul müdürlerinin tespit ettiği bir başka yetersizlik, öğrencilerin gelişim özelliklerini tanıyamama sorunudur. Eğitim alfabesinin öğrenciyi tanımakla başladığı düşünüldüğünde bu durumun önemli bir eksiklik olduğu söylenebilir. İlkokul müdürleri ilkökul çocuklarının oyun döneminde olduklarını öğrenme öğretme sürecinde oyunlaştırmaya önem verilmesini önermişlerdir.

İlkokul müdürleri sınıf kültürü oluşturmak için sınıf kurallarının öğrenci ve velilerle birlikte yapılmasını ve takibinin birlikte yürütülmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Başar ve arkadaşları (2014) çalışmalarında okul ve sınıf kültürünün öğrenci ve velilerle birlikte belirlenmesinin daha etkin olacağı sonucuna ulaşmışlardır.

İlkokul müdürleri okulların bir plan çerçevesinde üniversiteden destek almaları gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlere akademik bakış açısı kazandırılmasını önermişlerdir.

Öneriler

Araştırmanın Sonuçlarına Yönelik

Öğretmenlerin hizmet öncesi öğretmenlik uygulamaları ve aday öğretmenlik uygulamaları gözden geçirilmelidir.

Öğretmenlerin öğrencilerin sınıf içinde verdikleri sözsüz mesajları almada yetersiz kaldıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlere sınıf içi iletişimle ilgili seminerler verilmelidir.

Öğretmenler karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları karşısında sorunu okul yönetimine götürme eğilimindedirler. Öğretmenlere çatışma ortamlarında sorun çözümüyle ilgili hizmetiçi eğitim verilmelidir.

Öğretmenlerin öğrenme öğretme sürecinde öğretmeye odaklandıkları belirlenmiştir. Öğretmenlere öğrenme öğretme sürecinin yönetilmesine yönelik seminerler verilmelidir.

Araştırmacılara Yönelik

Sınıf içi iletişime etki eden faktörler incelenebilir.

Araştırma farklı öğretim kademeleri içinde yapılabilir.

Birleştirilmiş sınıflarda sınıf yönetimi sorunları incelenebilir

Kaynakça

- Ağaoğlu, E. (2003). *Sınıf Yönetimi ile ilgili genel olgular*. Sınıf yönetimi (Editör: Z. Kaya) Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Akan, D.; Başar, M. (2013) [The effect of the classroom activities on classroom management in the teaching- learning process: The case of Uşak City: *Mevlana International Journal of Education* \(MIJE\) Vol. 3\(4\), pp. 147-165, http://dx.doi.org/10.13054/mije.13.63.3.4](http://dx.doi.org/10.13054/mije.13.63.3.4)
- Başar, H. (2004). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Başar, M., Akan, D., Çankaya İ. H. (2014) Örtük program çerçevesinde okul yöneticilerinin yönetsel uygulamaları, *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi* 16 (1) 239-263
- Başar, M, Akan D. (2013). Studying the Management of Elementary School Students' Unwanted Behavior: Class sanctions committee, *International Journal of Social Sciences and Education*, Vol.4, Issue 1, ISSN: 2223-4934 E and 2227-393X Print
- Başar, M. (2011). *Sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının yönetiminde örtük program*, Yayımlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Üniversitesi.
- Çandar, H. ve Şahin. A. E. (2013). Yapılandırmacı yaklaşımın sınıf yönetimine etkilerine ilişkin öğretmen görüşleri, / *H. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi [H. U. Journal of Education]* 44 (2013), 109-119 110
- Çelik, V. (2005). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Elitok, Kesici, A. Türkoğlu, A. (2012). Ortaöğretim kurumlarının okul yaşam kalitesi düzeyi ve ortaöğretim öğretmenlerinin sınıf içi iletişimde kullandıkları örtük davranışlar, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 31 (Ocak 2012/1), ss. 149-162
- Erden, M. (2001). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Alkim Yayınevi.
- Gordon, T. (1995), "The rogerian (Emotional Supportive) model", C. H. Wolfrang (Ed.), *Solving discipline problems methods and models for today's teacher* (Third Edition) , USA: *Allyn and Bacon*,
- İpşir, D. (2002). **Sınıf yönetiminde öğrencilerle sağlıklı iletişim kurabilmenin ve olumlu sınıf ortamı yaratmanın rolleri. *Milli Eğitim Dergisi*, sayı: 153.s**
- Kayıkçı, K. (2009). The effect of classroom management skills of elementary school teachers on undesirable discipline behavior of students, *Procedia Social and Behavioral Sciences* 1, 1215–1225, doi:10.1016/j.sbspro.2009.01.21
- Miles, M. B., Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*, California: Sage Pub
- Mustan, T. (2002), "Dünyada ve Türkiye'de öğretmen yetiştirmede yeni yaklaşımlar", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* Yıl,8 Sayı 29.
- Ravet, J. (2007). Making sense of disengagement in the primary classroom: a study of pupil, teacher and parent perceptions, *Research Papers in Education*, 22(3), 333-362
- Razon, N. (2007). Okuma güçlükleri www.egitim.aku.edu.tr/morma1.htm adresinden 18.02. 2015 tarihinde alınmıştır.
- Rosmiller, R. (1983), *Resource allocation and achievement- a classroom analysis* (School Finance And School improvement Ed: Odden A; WEEB D.L.), Ballinger Publishing Company, Cambridge, Massachusetts.
- Terzi, A. R. (2002), **Sınıf yönetimi açısından etkili öğretmen davranışları**, *Milli Eğitim Dergisi* Sayı 155-156- Yaz-Güz 2002.
- Turan, S. (2007). Sınıf yönetiminin temelleri. (Sınıf Yönetimi - Ed. M. Şişman ve S. Turan) Ankara: Öğreti Yayınları.
- Türnüklü, A.& Galton, M. (2001). Students' misbehaviors in Turkish and English primary classrooms, *Educational Studies*, Vol. 27, No. 3, 200

- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, Ankara: Seękin yayıncılık.
- Yüksel, A. (2005), *İlköğretim birinci kademe 1. 2. ve 3. sınıflarda istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin öğretmen gözlem ve görüşleri*, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Yüksel, S. (2004).*Örtük program*, Ankara: Nobel Yayınları.

Extended Abstract

In this study, it is intended to be evaluated the problems faced by primary school teachers in classroom management according to the opinions of the school administrators, sought to answer the following questions. How is the teacher competence in classroom management according to the perceptions of primary school administrator? How is the teacher competence in managing the learning and teaching process according to the perceptions of primary school administrator? What are the proposals of primary school administrator for the management of class?

In this research, case studies have been adopted as qualitative research method. When intended process occurs spontaneously and the researchers want to examine "intended case" in-depth and detailed, focusing on the "why?" and "how?" questions, researchers tend to case studies. Due to case study which is worked within its life of current case and can be used in cases where the presence of multiple sources of evidence or data, it is in accordance with the nature of this research. When the study patterns were examined, pattern of "nested one case" was considered the most suitable design can realize the aim of this study. In this study, the only case discussed in terms of teaching- learning process is unified classes. "Learning- Teaching" and "Classroom Management" activities constitute sub-units of analysis within this research. It is thought that examining the nested structure of the specified sub-analysis unit will explain the status of research in detail. In this context, based on the data was obtained the sub-unit of analysis, it has tried to produce conclusions on the overall situation of the research.

Study group is ten (10) school administrators who are working in Uşak in 2013-2014 academic year. Research data were obtained from interviews with school administrators with semi-structured interview technique.

Firstly, within the scope of research preliminary interview is conducted about this question: "In 2013-2014 academic year, what may be classroom management problems in teaching-learning process?". In accordance with the opinions of school administrators, this study's data collection tool has been developed. In the first part of interview form, which will reveal the perception of school administrations about classroom management problems in teaching-learning process in primary school and the impact of problems, personal information of the teachers take part. In the second part, the school administrator perceptions of the problems encountered in the teaching-learning process are included.

The research was carried out qualitative analysis. Content analysis technique was used for qualitative data. Basically in the content analysis transactions are to put together similar data in accordance with certain concepts and themes, and to interpret them by arranging in a way that will be understood by the reader. Each question is assessed for the theme on the research findings. Based on the opinions of three academicians, the views of administrators are reviewed under code, sub-code and examples titles.

According to the data obtained in the study, primary school administrators have stated that courses are processing mainly theoretical in faculty of education and because of the KPSS preservice teachers do not pay attention to teaching practice lecture. They argued that students focus on only KPSS and do not care about examples given in the lecture, do not make enough observation in teaching practice lecture in pre-service period; therefore students begin to falter with face in challenges when in the profession as teacher candidate Primary school administrators drew attention to burn out in teachers with an emphasis on case that to be late for class, not be aware of his work, engage in any activity on behalf of self- improvement and innovation.

School administrators have emphasized that teachers do not aware of their work, not integrate their work themselves and not see themselves a part of the schools. According to the administrator, teachers enter lecture unprepared, and they do not know what they do and when they do.

Administrators said that teachers fail to create class culture. According to administrators, not to be identified class rules with parents and students and not to do anything with fear of investigation are hampering the creation of the class culture. Başar et al. (2014) reached the conclusion that school

administrators should create a school culture in the administrative practice of school administrators. It was concluded that school and classroom culture should be created with students.

Primary school administrators pointed out rapidly increasing proportion of family division in Turkey. It was identified that family division is one of the factors affecting classroom management. It was determined that teachers have no plan for the divided families' issue.

Primary school administrators stated that teachers fail to receive non-verbal messages because of focusing on learning-teaching. School administrators have drawn attention to a problem frequently encountered nowadays. When teachers faced undesirable student behavior in the classroom, teacher directed students to school administrators instead of understanding and solving problem by communicating students.

School administrators have drawn mostly attention to teachers' prejudice that "this would be up from the class". It is determined that the prejudices of the teachers are on the basis of both class and school environment. According to the administrators, teachers fail to receive non-verbal messages in classroom. It is effective that teachers are focusing on teaching activities and limiting activities in their desk and the front of board. Another deficiency identified by the primary school administrator is the inability to recognize the developmental characteristics of students.

Teachers' pre-service practice and teacher candidates' practice should be revised. It is found that teacher fail to receive non-verbal messages in classroom. Seminars about class communication should be given to the teachers. Teachers tend to directed students to school administrators when they face against undesirable student behavior in the classroom. In-service training for solving problems in clash environment should be provided to teachers.